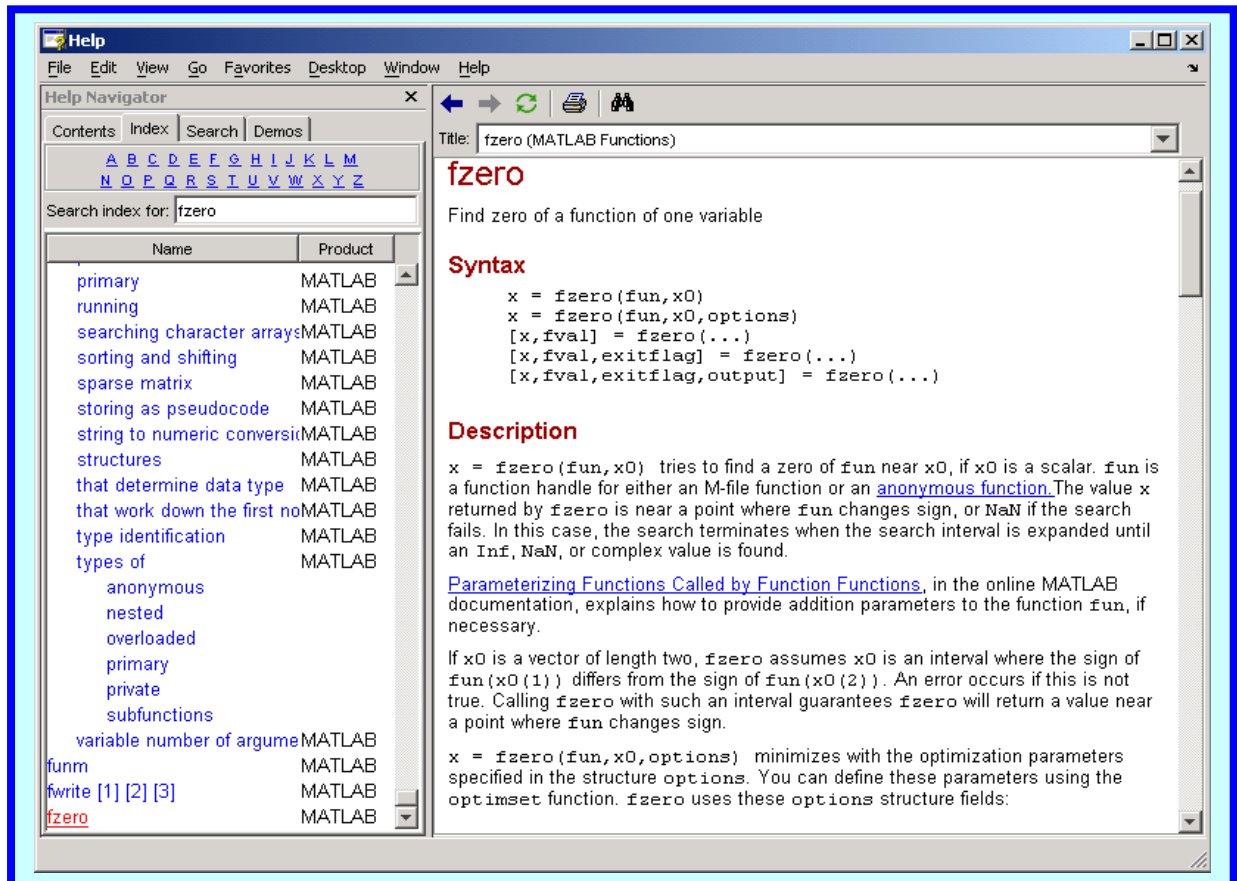


Du kan söka hjälp efter innehåll eller efter namn



## Skalärer

$x = 2$   
 $y = 1.234$   
 $\pi$ ,  $\inf$

*(observera decimalpunkt.)*

---

## Vektorer

$v = [1, 2, 3, 4]$   
 $u = v' = [1; 2; 3; 4]$

radvektor  
kolonnvektor

---

## Matriser

$A = [1, 2, 3; 4, 5, 6; 7, 8, 9]$

blir matrisen :  $\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix}$

$B(:, :, 1) = A;$

$B(:, :, 2) = A;$

$B(:, :, 3) = A;$

blir tillsammans det tredimensionella fältet :

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 5 & 6 \\ 8 & 9 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix}$$

$A(1:3, 2:3)$  blir matrisen :

$$\begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 5 & 6 \\ 8 & 9 \end{pmatrix}$$

Funktioner för generering av fält:

t e x: **ones**, **eye**, **diag**, **zeros**

**diag(ones(1, 7))**

blir enhetsmatrisen av ordning 7

**eye(7)**

blir enhetsmatrisen av ordning 7

---

## Strängar:

$\text{text} = \text{'Jan'}$   
 $\text{mer\_text} = \text{'Södersten'}$   
 $\text{namn} = [\text{text}, \text{mer\_text}]$   
 $\text{namn}(1:6)$

*(observera blanktecken före S.)*

blir 'Jan Södersten'

blir 'Jan Sö'

**Operatorer och operander skall skrivas i överensstämmelse med reglerna för matris/vektoroperationer.**

Aritmetiska operatorer:  $+$ ,  $-$ ,  $*$ ,  $/$ ,  $\backslash$ ,  $^$

Om  $t$  ex  $A$  är en kvadratisk matris betyder  $A \backslash B$   
 $A^{-1} \cdot B$

Elementvisa operatorer:  $.*$  och  $./$  och  $.^$

Med  $X = [ 1, 2, 3 ]$  och  $Y = [ 2, 3, 4 ]$  blir  
 $X.*Y = [ 2, 6, 12 ]$

Relationsoperatorer:  $<$   $<=$   $>$   $>=$   $==$   $/=$

Logiska operatorer:  $\&$   $|$   $\sim$  (*and, or, not*)

Konstanter: 1 pi inf ans eps i

Standardfunktioner: sin(A), exp(A), log(x), plot(x,y)

Uttryck:  $A + B \backslash C - \sin(A * B)$

Tilldelning: svar = uttryck  
*där högerledet först beräknas och sedan tilldelas variabeln i vänsterledet.*

---

**who**                      **clear**

**load**                      **save**                      för                      **.mat**                      filer

I Desktop finns en ruta **Workspace**: där Du ser Dina variabler.  
Via huvudmenyn: "**File**" kan Du lagra och hämta variabler.  
Via Workspacemenyn: "**Delete**" kan Du radera variabler.

## Kommentarer:

**% Text**

## Spara på fil vad Du gjort i kommandofönstret:

**Diary**

**Diary filnamn**

**Diary on , Diary off**

Du skriver ut innehållet i kommandofönstret genom att klicka på kommandofönstret och välj File/Print i huvudmenyn.

## In- och utmatning:

**x = input( 'Text' )**

**Disp( x )**

**format long**

**format short**

**format compact**

Läs i Help

## **.m FILER**

**Finns i två varianter:**

**Script-filer**

(Kommandofiler)

och:

**Funktions - filer**

**Se i Help:**

Contents / MATLAB / Getting Started /  
Programming / Scripts and Functions

---

**Hittar MATLAB Dina**

**.m filer?**

**path**

**addpath( )**

text

**addpath(A:)**

**Set Path** via huvudmenyn:

File / Set Path

# Funktionsfiler

Är

**.m -filer**

och inleds med

**function**

till skillnad från script-filer.

ex. :

Funktionsfilen: **C:\funk.m**

```
function y = funk(x)
  global a
  y = x.^2 - 5*x + 3*a;
```

funktionens argument:

x

**global** a gör det möjligt att ta med ett värde på a till funktionen om a inte skall vara argument.

Där filen anropas skall a också vara global-deklarerad.

Anropa funktionen med filens namn, utan ".m".

Ex.:

y = funk(3.65)

x = **fzero**( @funk , x0 ) för beräkning av nollställe.

I funktionsanropet `fzero( @funk , x0 )` är `@` ett "funktionshandtag", **Function Handle**.

Man kan även skriva: **'funk'** istället för `@funk`  
(Så skriver man i MATLAB 5 och tidigare versioner.)

Fler ex.:

```
function [a , b] = jan( x , y , z )
```

är en funktion med tre argument, och som ger a och b som svar.

Om

`function y = emil( funk , x0 )`  
har en funktion **funk** som argument:

```
function y = emil( funk , x0 )  
:  
:  
y = feval( funk , x0 )
```

emil.m

Här **måste** framgå att **funk** är en funktion, som skall anropas.  
Man kan inte skriva `y = funk(x0)`, **funk** tolkas då som ett fält.

**feval**( funk , x0 ) evaluerar (beräknar) **funk** för argumentet **x0**.

Och så här anropar man **emil** för **g(z)** :

```
emil( @g , z )
```

## Inline Function

Om Du vill skapa en funktion **funk** utan att lägga den i en egen fil:

```
funk = inline( 'x.^2 - 5*x + 3' , 'x' )
```

Funktionsuttrycket

Argumentet

I filen används då **funk** utan @ .

I funktionsfiler får Du skriva "**underfunktioner**",  
**men inte i scriptfiler.**

En underfunktion skrivs som den skulle skrivas i  
en egen fil och läggs sist i funktionsfilen.

En underfunktion och en inline kan endast  
anropas i den fil där den står.



## Några exempel på repetitioner:

- **for** i = [1, 2, 3]  
satsgrupp  
**end**

```
for variabel = repetitionslista  
satsgrupp  
end
```

```
for i = 1 : -0.5 : -4.4  
satsgrupp  
end
```

```
for i = 1 : 10  
satsgrupp  
for j = 1 : 10  
satsgrupp  
end  
end
```

Indentera för  
läsbarhetens  
skull!!

- i = 1;  
**while** i <= 10  
satsgrupp  
i = i+1  
**end**

```
while villkor  
satsgrupp  
end
```

Observera att villkoret måste kunna beräknas när repetitionen börjar. Satsgruppen utförs så länge villkoret är sant. Risk för "idiotloop".

Arbeta helst med vektorer om det går:

Följande är ekvivalent:

```
v = [ ];  
for i = 1 : 10  
v = [v , i];  
end;
```

```
v = [1 : 10];
```

## Exempel på selektion:

```
if villkor
  satsgrupp
end
```

```
if villkor
  satsgrupp
else
  satsgrupp
end
```

```
if villkor
  satsgrupp
elseif villkor
  satsgrupp
else
  satsgrupp
end
```

Om **elseif** skrivs som ett ord, räcker det med ett **end**.  
*Annars ett end per if.*

`p = menu('titel', 'val1', 'val2','val3')`

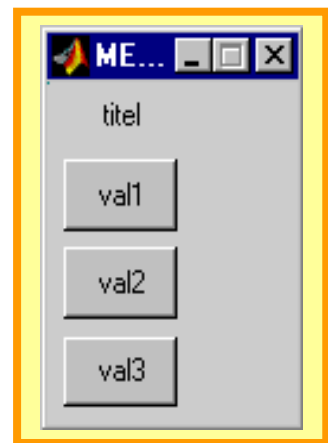
ger en "inmatningsruta"

Klickar Du på:

översta knappen (första) blir  $p = 1$

mellanknappen (andra) blir  $p = 2$

nedre knappen (tredje) blir  $p = 3$



## switch

Ett alternativ till if - satsen när man har ett uppräkneligt antal fall är switch - satsen:

I ex. får x värdet 10, om val = 1  
värdet 100, om val = 3, 5 eller 7  
värdet 1000, om val = 10 tom 15  
värdet 0 annars.

**switch** val

Testa värdet på val

**case** 1

x=10

**case** {3,5,7}

x=100

Flera fall skrivs i en  
"cellvektor"

**case** num2cell(10:15)

x=1000

vektorn [ 10 : 15]  
omvandlad till  
cellvektorn  
{ 10,11,12,13,14,15 }

**otherwise**

x=0

**end**

## Några kommandon för att bryta exekverings ordningen:

- Man bör skriva kommandon och satser i en rak följd och undvika att bryta exekveringsordningen.
- Skriv gärna m-filer (script- eller funktionsfiler), som sedan anropas i en naturlig följd.
- Lägg gärna in kommentarer för läsbarhetens skull.      %

**break**      avbryter en repetition.

**pause**      gör ett uppehåll.

**return**      lämnar en .m-fil, och exekvering fortsätter där filen anropades.

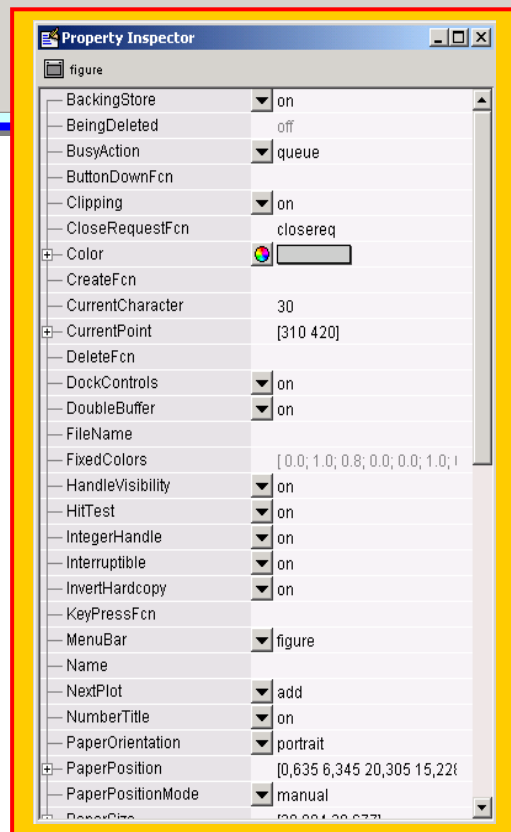
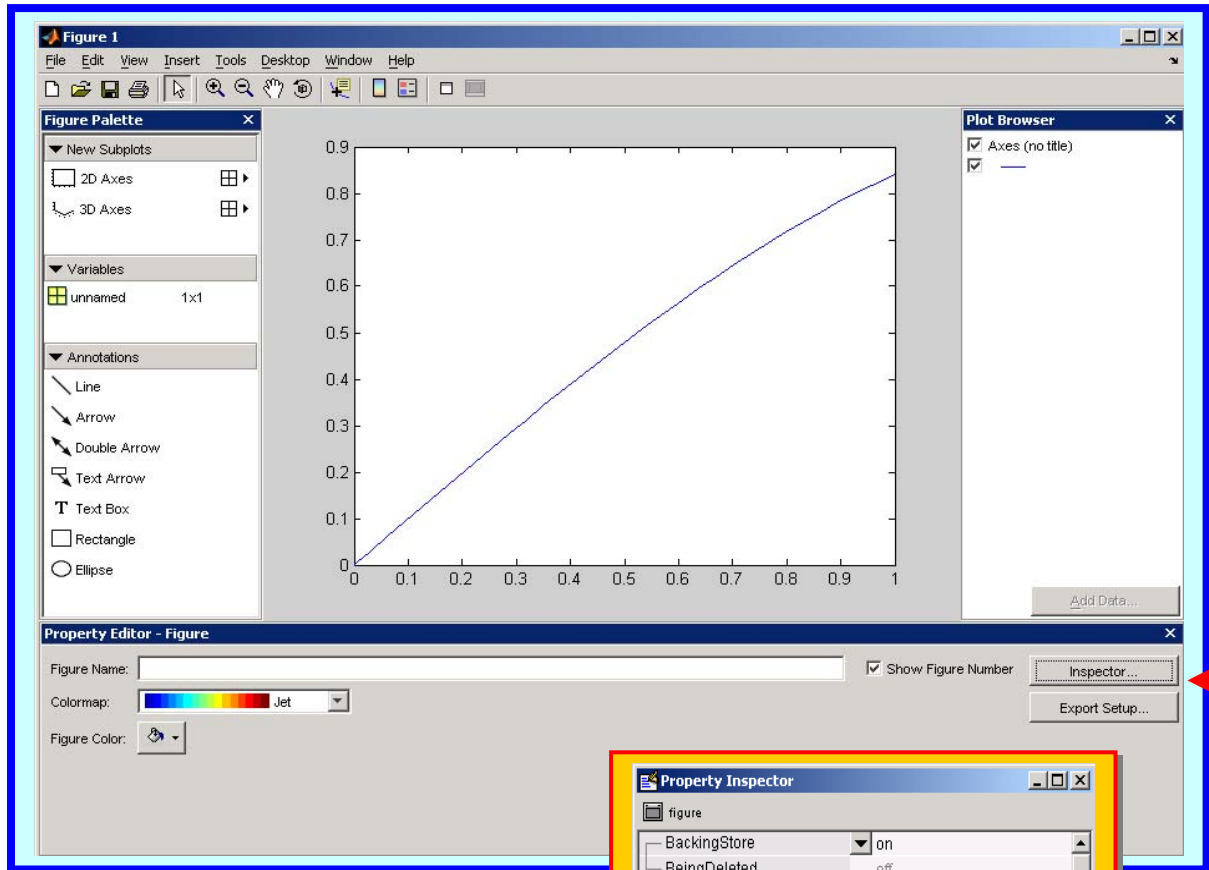
**<ctrl><c>** exekveringsavbrott om Du trycker på dessa tangenter samtidigt.

## 2 - dimensionell GRAFIK

Rita linjer och punkter:	<b>plot( )</b>
För fler grafer i samma bild:	<b>hold</b> , hold on
För grafen i ny bild:	hold off
Rutnät i bilden:	<b>grid</b> on/off
Rubrik på grafen:	<b>title( 'Rubriken')</b>
Markering av axlar:	<b>xlabel('x-axel')</b> <b>ylabel('y-axel')</b>
Text till bilden:	<b>text(x, y, 'Text')</b> <b>gtext('Text')</b>
Hämta koordinater ur bilden:	<b>p = ginput( )</b>
Zoomning:	<b>zoom</b> on/out
Dela upp grafikfönstret i småbilder:	<b>subplot( , , )</b>

*Se även menyn ovanför bilden.*

```
>> fplot('sin(x)',[0,1])  
>> plottools  
>> shg
```



**Vill Du redigera Din bild?**



**plot3**(x, y, z)

linjer i 3-dim

[X , Y] = **meshgrid**(x, y)

gitter för konstr.  
av nivåkurvor och  
ytor.

**contour**(X, Y, Z)

nivåkurvor

**mesh**(X, Y, Z)

nätyta

**meshc**(X, Y, Z)

nätyta med nivåkurvor

**surf**(X, Y, Z)

yta

**Waterfall**(X, Y, Z)

yta med punkter  
bundna i en riktning

**hidden** on/off

döljer/visar skymda  
linjer

**rotate3d** on/off

möjlighet att rotera  
bilden med musen

Se bildens meny:

**View / Camera Toolbar**

för att variera sättet att betrakta bilden.

**print** -filformat filnamn

lagra bilden

# Linjära ekvationssystem

Betrakta problemet att lösa det linjära ekvationssystemet:

$$Ax = y$$

- Ett kvadratisk system,  $y$ : vektor eller matris.

**det(A)**    **inv(A)**    **eye(5)**    **rank(A)**

**A(2:4,5:8)** plockar en submatris ur **A**.

**Gausseliminering:**  $Ax = y \implies Rx = z$

**i MATLAB:**  $x = A \backslash y$

se även **lu(A)** och **rref(A)**

- Ett överbestämt system: **A** rektangulär matris.

$x = A \backslash y$  i MATLAB ger det  $x$  som

minimerar  $\|Ax - y\|_2$ ,

"minstakvadratmetoden"

**norm(x)**    **norm(A)**    **norm(x, 2)**

**tic**

**toc**



Tidtagning för  
uppskattning av  
beräkningsvolymen



# Polynomhantering

Ett polynom av grad  $\leq n$  :

$$p(x) = a_1 x^n + a_2 x^{n-1} + \dots + a_n x + a_{n+1}$$

kan definieras med en vektor:

$$p = [a_1, a_2, \dots, a_{n+1}] \text{ av dimensionen } (n+1).$$

MATLAB's **polyval(p, x)** beräknar  $p(x)$ :  
en skalär om  $x$  är en skalär  
en vektor om  $x$  är en vektor.

MATLAB's **roots(p)** beräknar nollställena  
till polynomet.

MATLAB's **a = polyfit(x, y, n)** beräknar  
det polynom  $p(x)$  av grad  $\leq n$  som bäst  
approximerar punktmängden  $\left\{ \begin{matrix} x_i \\ y_i \end{matrix} \right\}_{i=1}^m$   
i minsta kvadratmetodens mening,  
där  $a, x, y$  är vektorer, med:

$$p(x) = a_1 x^n + a_2 x^{n-1} + \dots + a_n x + a_{n+1}$$

## Numerisk integrering:

Sök det numeriska värdet av  $\int_a^b f(x)dx$

ex.:

**trapez**(x ,y)

**quad**(@fkn, a, b)

**quadl**(@fkn, a, b)

---

## Numerisk lösning av ordinära differentialekvationer:

Beräkna  $y(b)$  om

$$\begin{cases} y' = f(x, y) \\ y(a) = c \end{cases}$$

ex.:

**ode45**(@der, [a b], c) (*Blanktecken mellan a och b*)

Läs om ode, quad och trapz i  
Help och i användarhandledningen.

## Ett exempel på lösning av ett linjärt ekvationssystem:

Lös ekvationssystemet:  $Ax = B$ , där


$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 3 & 0 & 2 \\ 0 & 5 & -1 \end{pmatrix} \text{ och } B = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 0 \end{pmatrix}.$$

Vi använder MATLAB operatorn  $\backslash$ , och undviker att beräkna matrisens invers.

Scriptfilen: [A:\Foerelaesning1\linalgex.m](#)

```
%linjär algebra
%1x+2y+3z=1
%3x+ 2z=2
% 5y- z=0
clear all
A=[1 2 3;3 0 2;0 5 -1]
B=[1;2;0]
lsg=A\B;
x=lsg(1)
y=lsg(2)
z=lsg(3)
disp('Med dessa insatta på vänstersidan ...
     får vi högerledet=')
disp([1*x+2*y+3*z;3*x+2*z;5*y-z])
```

Fortsättningstecken



# Ett exempel på integralberäkningar

Beräkna numeriskt:

$$\int_a^b \left( 2 \sin(x) - \frac{\cos(x)}{1+x^2} \right) dx$$

för olika val av integrationsgränserna.

Vi använder MATLAB's: `quadl` och `trapz`

Scriptfilen:

A:\Foerelaesning1\intex.m

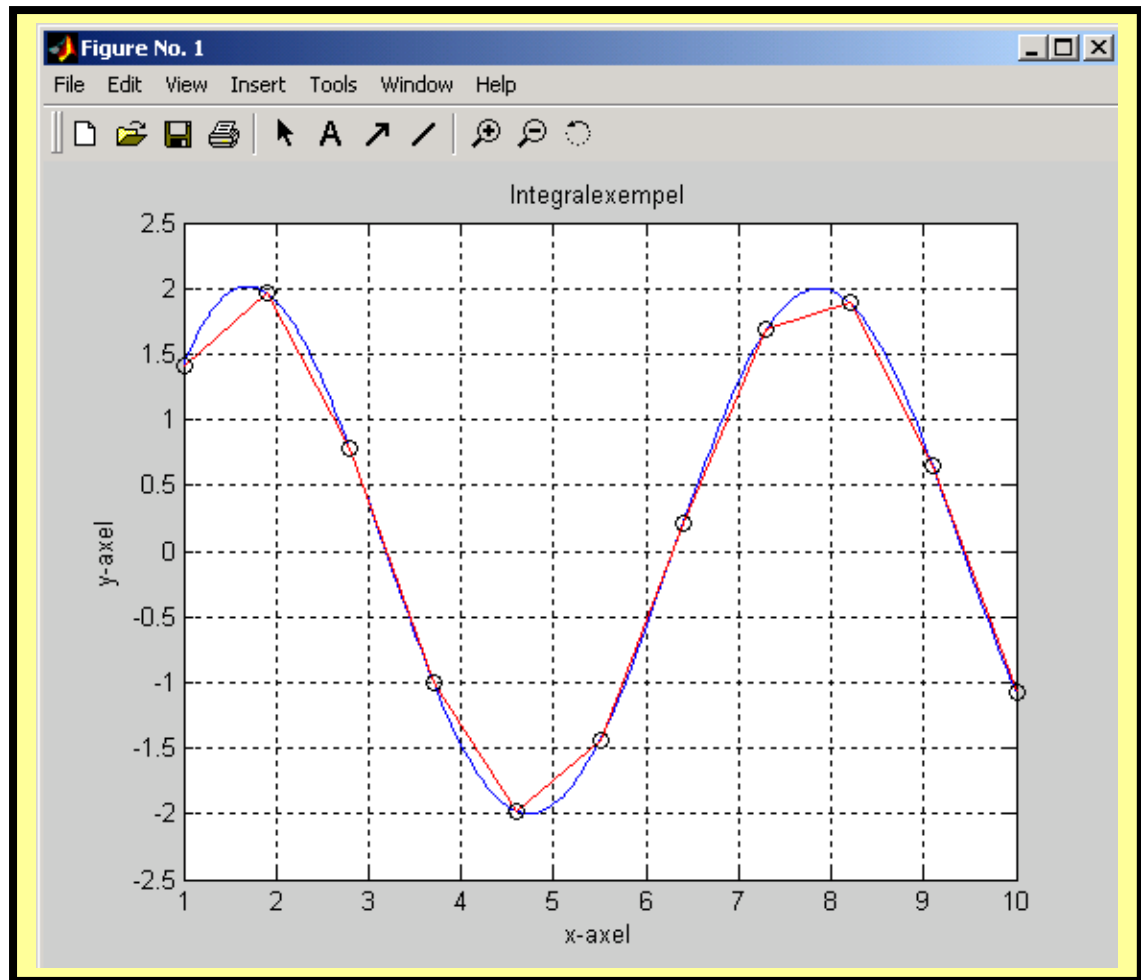
```
% integralexempel
clear all
clf
disp( 'Integralen av funktionen: 2sin(x)-cos(x)/(1+x^2)' );
a=input( 'Ange undre gräns: ' );
b=input( 'Ange övre gräns: ' );
int=quadl( @fkn , a , b );
disp( [ 'Integralvärdet blir: ' , num2str(int) ] );
x=linspace( a , b , 11 );
y=fkn(x);
int2=trapz( x , y )
disp( [ 'Med trapets får vi: ' , num2str(int2) ] );
fplot( @fkn , [ a , b ] );
hold on
plot( x , y , 'r' );
plot( x , y , 'ko' );
grid;
xlabel( 'x-axel' );
ylabel( 'y-axel' );
title( 'Integralexempel' );
```

`quadl` har som första argument namnet på funktionsfilen `fkn.m` . *(Förväxla inte filnamn!!!)*

Funktionsfilen:

A:\Foerelaesning1\fkn.m

```
function y= fkn(x)
%Här beräknas funktionsvärdena
y=2*sin(x)-cos(x)./(1+x.^2);
```



>> Integralen av funktionen:  $2\sin(x)-\cos(x)/(1+x^2)$

Ange undre gräns: 1

Ange övre gräns: 10

Integralvärdet blir: 2.8674

int2 =

2.6319

Med trapets får vi: 2.6319

>>

# Ett exempel på kurvanpassning och tvådimensionell grafik:

*Anpassa polynom av graderna 1, 3 och 5 till 6 givna punkter. Rita in punkter och polynom i samma grafikfönster.*

Vi använder MATLAB's:

**polyfit**

**polyval**

**plot**

**hold on**

**legend**

**title, xlabel, ylabel, grid**

för att bestämma polynomen  
för att beräkna polynomens värden  
för att rita polynom och punkter  
för att få allt i samma bild  
för att få en förklarande text

Scriptfilen:

A:\Foerelaesning1\polyex.m

```
%Exempel på polynomhantering:
clear all
clf
xpunkter=[1,2,3,4,5,6];
ypunkter=[0,3,1,5,8,4];

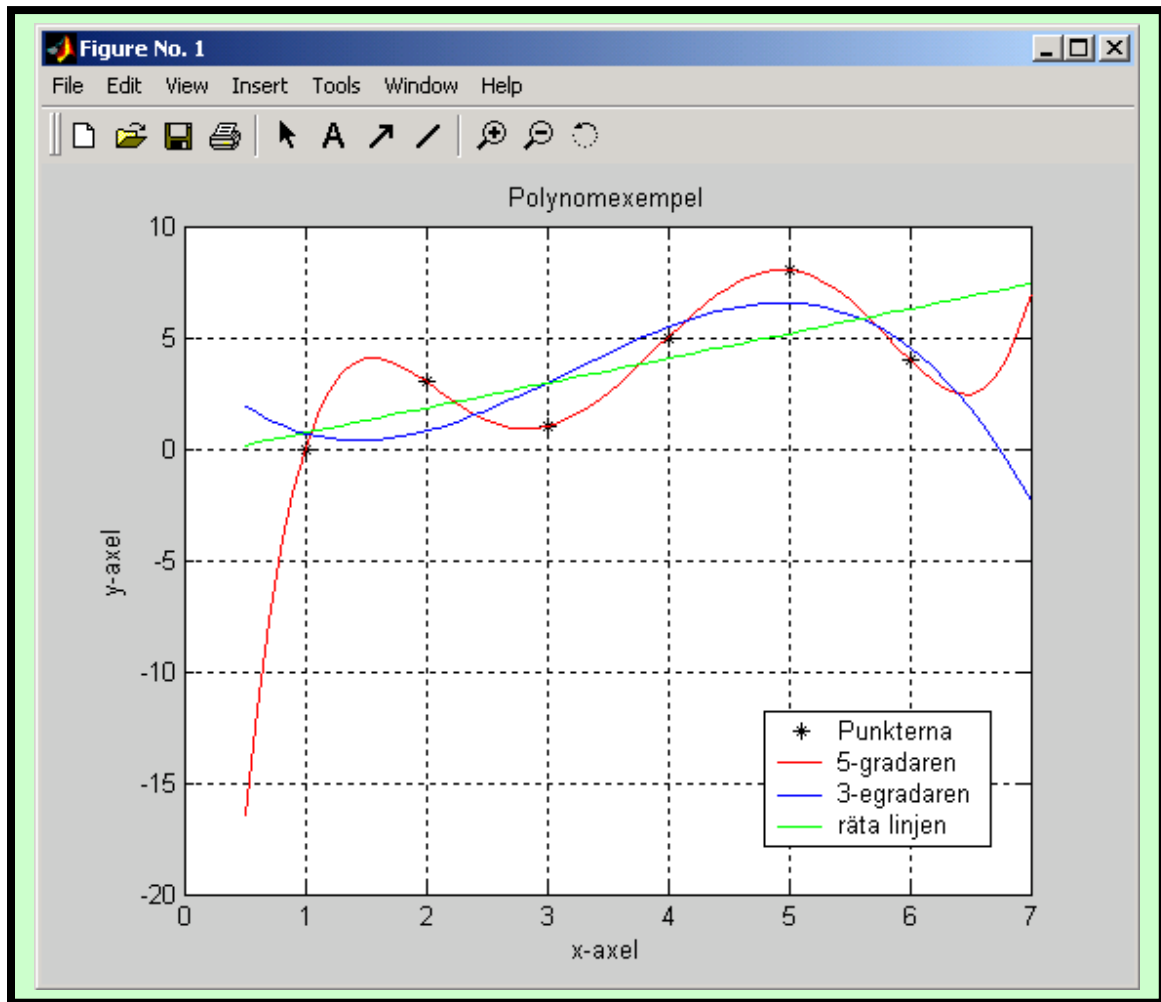
koeff6=polyfit(xpunkter,ypunkter,5);
koeff4=polyfit(xpunkter,ypunkter,3);
koeff2=polyfit(xpunkter,ypunkter,1);

xfin=0.5:0.1:7;
y6=polyval(koeff6,xfin);
y4=polyval(koeff4,xfin);
y2=polyval(koeff2,xfin);

plot(xpunkter,ypunkter,'k*');
hold on;
plot(xfin,y6,'r');
plot(xfin,y4);
plot(xfin,y2,'g');
grid
xlabel('x-axel');
ylabel('y-axel');
title('Polynomexempel');
legend('Punkterna','5-gradaren','3-egradaren','räta',... '
linjen');
roetter_till_5egradaren=roots(koeff6)
```

Fin indelning för snygga kurvor.

*legend*, där rubrikerna skall komma i den ordning kurvorna ritats i filen.



>>

**roetter\_till\_5egradaren =**

**6.5369 + 0.4520i**

**6.5369 - 0.4520i**

**2.8315 + 0.4691i**

**2.8315 - 0.4691i**

**1.0000**

>>

## Ett exempel på 3-dimensionell grafik:

Dra grafer över funktionen:  
 $\sin(x) + \cos(y)$  ,  $0 \leq x, y \leq 2\pi$

Vi använder 4 MATLAB funktioner:

**mesh, contour, waterfall, surf**

väljer en av dem med hjälp av

**menu**

delar upp grafikfönstret i fyra delar med

**subplot**

Scriptfilen:

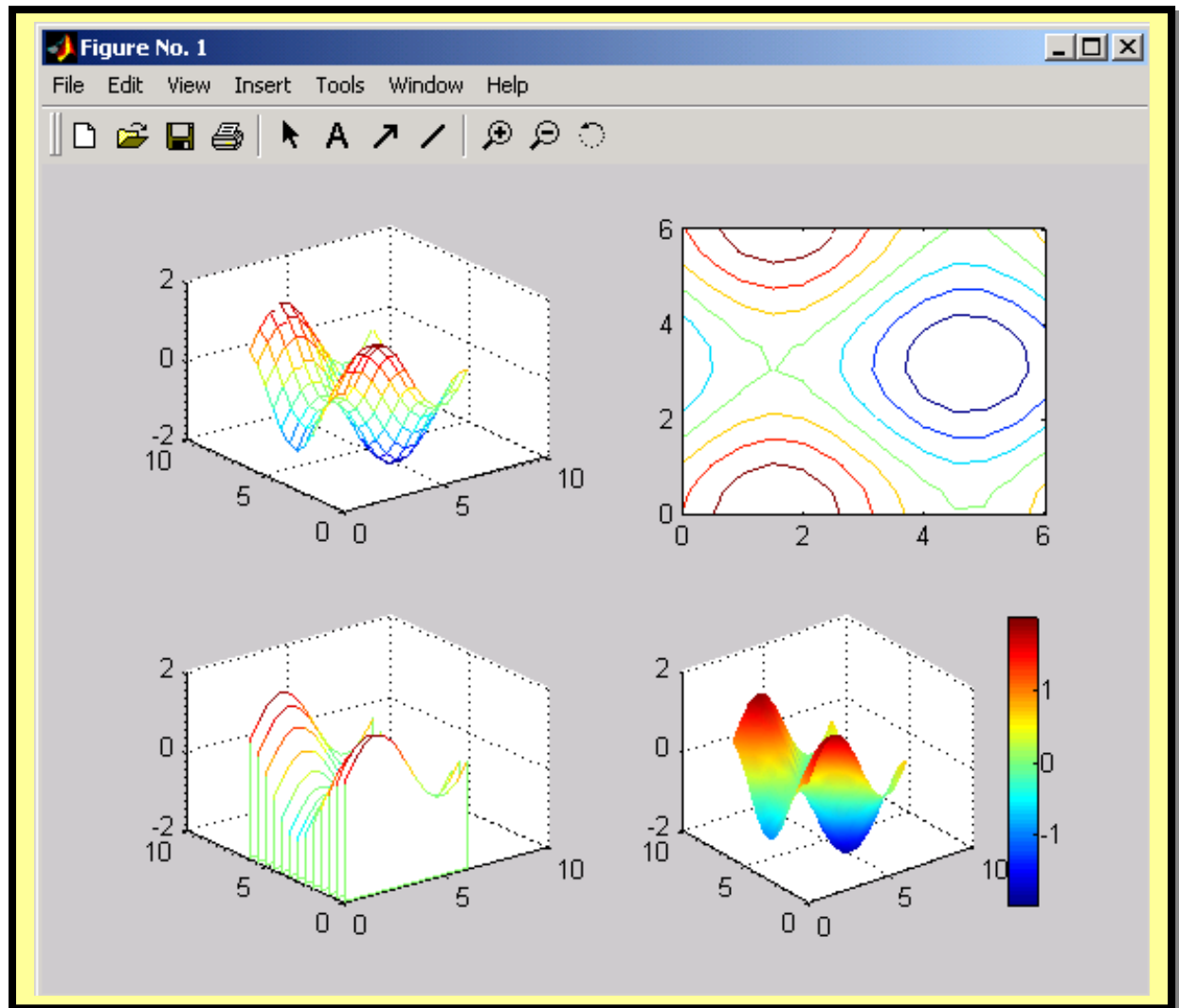
A:\Foerelaesning1\grafex.m

```
%3D-grafexempel
clear all
disp('Graf över sin(x)+cos(y) på int 0<=x,y<=2Pi');
val=menu('Välj typ av graf',...
        'mesh','contour','waterfall','surf');
xled=0:0.5:2*pi;
yled=xled;
[X,Y]=meshgrid(xled,yled);
A=sin(X)+cos(Y);
if val==1
    subplot(2,2,1);
    mesh(X,Y,A);
elseif val==2
    subplot(2,2,2);
    contour(X,Y,A);
elseif val==3
    subplot(2,2,3);
    waterfall(X,Y,A);
else
    subplot(2,2,4);
    surf(X,Y,A);
    colorbar; shading interp
end
shg
hold on
```

Här sker ett val per anrop av filen. Eftersom filen avslutas med **hold on**, fylls samma grafikfönster på vid ett nytt anrop.

**shg** visar grafik-fönstret på bild-skärmen.





## Ett exempel på lösning av en ordinär differentialekvation:

$$y' = \frac{\sin(5x)}{1+x}, \quad y(0) = 1 \quad : y(3) = ?$$

Vi använder MATLAB'S: **ode45**

Scriptfilen: **A:\Foerelaesning1\diffex.m**

```
%Exempel på ordinära diffekvationer
clear all
clf
[x,y]=ode45(@der,[0,3],1);
plot(x,y);
hold on;
grid;
xlabel('x-axel');
ylabel('y-axel');
title('ODE-ex');
```

ode45 har som första argument namnet på funktionsfilen **der.m**.  
(*Förväxla inte filnamn!!*)

Funktionsfilen: **A:\Foerelaesning1\der.m**

```
function yprim = der(x,y)
yprim = sin(5*x)./(1+x);
```

# Talrepresentation

I basen 10:  $(\quad)_{10}$

$(\quad)_{10} = (\pm d_n \dots d_0 . d_{-1} d_{-2} \dots)_{10}$  betyder

$$\pm d_n 10^n + \dots d_1 \cdot 10^1 + d_0 \cdot 10^0 + d_{-1} 10^{-1} + \dots$$

decimalsystemet.

Exempel:

$$123.27 = 1 \cdot 10^2 + 2 \cdot 10^1 + 3 \cdot 10^0 + 2 \cdot 10^{-1} + 7 \cdot 10^{-2}$$

---

I basen 2:  $(\quad)_2$

$(\quad)_2 = (\pm d_n \dots d_0 . d_{-1} d_{-2} \dots)_2$  betyder

$$\pm d_n 2^n + \dots d_1 \cdot 2^1 + d_0 \cdot 2^0 + d_{-1} 2^{-1} + \dots$$

binära systemet.

Exempel:

$$1011.01 = 1 \cdot 2^3 + 0 \cdot 2^2 + 1 \cdot 2^1 + 1 \cdot 2^0 + 0 \cdot 2^{-1} + 1 \cdot 2^{-2}$$

## Exempel på lagring av tal

Lagring av heltal binärt med en ordlängd på 32 bitar:

±	Talets binära representation																																					
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0

är representationen av talet:

$$0 \cdot 2^0 + 1 \cdot 2^1 + 1 \cdot 2^2 + 0 \cdot 2^3 + 0 \cdot 2^4 + 1 \cdot 2^5 + 1 \cdot 2^6 = 102 \text{ i decimalsystemet}$$

Icke-heltal representeras binärt som "flytande tal" på formen:

$$a \cdot 2^e$$

där a kallas mantissa, och skall ha 1 som heltalsdel och e kallas exponent.

Lagring av talet i "enkel precision" i ett ord med 32 bitar.

±	ett skiftat e								mantissans bråkdel																											
0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0

är representation av talet:

$$1.11001100110011001100110 * 2^{-80}, \text{ som i decimalsystemet} =$$

$$(1 + 1/2 + 1/4 + 0/8 + 0/16 + 1/32 + 1/64 + 0/128 + \dots) \cdot 2^{-80} \approx$$

$$1.4863 \cdot 10^{-24}$$

***MATLAB räknar standardmässigt i dubbel precision.***